

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

ק.

עין משפט
נר מצוה

א א מיי פכ"ט מהלכות
שנת הלכה יב סגנו
עשין כט טו"ש"ע א"ר"ס
סמון רע"א ספ"ד :

דילמא משבשתא היא. וזרייתא קמייחא דקמניא מן המנחה ולמעלה
היא עיקר משום דלדידיה אחילא מתני' ככולי עלמא א'
ה"ג והאמר ר' ירמיה א"ר יוחנן ואיתימא רבי אבהו א"ר יוסי בר' ר'
חגיגא. ולא גרס רבי יוחנן א"ר אבהו דרבי תלמידיה דר' יוחנן הוה:
מבבלי דפליגי בהפסקה בדתניא.

משבשתא היא. והכי איבעי ליה למיתני מנ' שעות ומחלה ואלין:
וקא סגא קמיה. להך מתניתא הכי מנ' שעות ולמעלה אלמא מתרמלא
היא: **אלא מהווייהא כרז הונא.** ומן המנחה דקמניא מתניתא קמייחא
סמוך למנחה קאמר: **הלכה מכלל דפליגי להפסקה.** הא דא"ר ירמיה
הלכ' כר' יהודה בערב הפסקה דמשמע

(א) [שנת קו: וש"נ],
(ב) [מספסתא דניכית
כפ"ה], א [לעיל כ"ט:],
(ד) [ע"ב].

תורה אור השלם

1. והדמך שב מגנת
הביתן אל בית משתה
דין והקן נפל על המטא
אשר אסתר עליה ויאמר
המלך הגם לכבוש את
השליבה עמי בבית הדבר
יָצָא מפי המלך ופני הקן
קפף: אסתר ז ח ז

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה מפסיקין
וכי עד שמתקן לר' יהודה
כל"ל וזמית אפילו נמחק:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מבבלי. ודייק
מדאמרין אין מפסיקין
וכי דבע"ש שרי ר"י אפי'
להתחיל. קשה לו הא
ר"י אמר לזון מפסיקין
אפי' אמר שמתקן להתחיל
אסור קודם קידוש דמנ'
אין מפסיקין וי"ע:

מוסף תוספות

א. אפי' כר' יהודה. מוס'
שאלן. ב. כל שכן דאין
מפסיקין. מוס' ר"פ.
ג. גבי אין הלכה לא כר'
יהודה ולא כר' יוסי. מוס'
שאלן. ד. אחרת. שם.
ה. ולשם פסח. שם.
ו. וקשה דלכאורה משמע
בשמעתין רשני מהלכות
הם, דפליגי בהתחילת
ופליגי בהפסקה. מוס'
ר"פ. ז. כדברי רבינו
יהואל. שם. ח. ח"ל.
כלומר כיון שאהא כותב.
שם.

רבינו הגנאל

ושקלינן וטרינן ואוקמה
רב הונא למתני' כרבי יוסי,
ובערב הפסח משום חויובא
דמצה אסור למיכל מן
המנחה ולמעלה, ומורה
ליה לרבי יהודה בערב
הפסח. והא דאמר ר'
יוחנן הלכה כרבי יהודה
בערב הפסח והלכה כרבי
יוסי בערבי שבתות ובערבי
ימים טובים. אוקמינה
להפסקה, דתניא מפסיקין
לשבת, ועוקרין את השולחן
ומקדשין ומברכין ברכת
המזון. דברי רבי יהודה.
רבי יוסי אומר אין
מפסיקין, אלא גומרין
סעודתן ומברכין ברכת
המזון ואחר כך מקדשין.
ומעשה ברבן גמליאל ור'
יוסי ור' יהודה שהיו
מסובין בעכו וכו' עד לא
זו משם עד שקבעו הלכה
כרבי יוסי. אמר רב יהודה
אמר שמואל אין הלכה לא
כרבי יהודה ולא כרבי יוסי
אלא פורס מפה ומקדש.

ללא גרס דתניא דלא
בזרייתא לא פליגי בהפסקה דפסח
אלא כדמניא גרס ומיימי כי הכי
דפליגי בהפסקה דשנת הכי קיס ליה
דפליגי נמי בהפסקה דפסח ומורי
רבינו יחיאל אמר דגרס דתניא "ודייק
מדקאמר ר' יוסי אין מפסיקין וייינו
אפילו בערב הפסח לזון מתחילין
דבע"ש שירי רבי יוסי אפי' להתחיל ב' עוד
נראה דלאמר לקמן (ד' קג.) בני מצוה
שהיו מסובין וקדש כו' וקמני פלוגתא
דר' יהודה ורבי יוסי והתם סתמא
קמני וקדש זין שנת זין פסח:
מפסיקין לשבתות. פי' בעיקרת
שולחן כדמוכח בסמוך

דילמא משבשתא היא א"ל מרימר ואיתימא
רב יימר אלא איקלעי לפירוקיה דרב פנחס
בריה דרב אמי וקם תנא ותני קמיה וקיבלה
מיניה אי הכי קשיא אלא מחוורתא כדרב
הונא ולרב הונא מי ניחא והאמר רבי
ירמיה א"ר יוחנן ואיתימא א"ר אבהו א"ר
יוסי בר רבי חגיגא הלכה כר' יהודה בערב
הפסח והלכה כר' יוסי בע"ש הלכה כר'
יהודה בערב הפסח (ב' מבבלי דפליגי רבי יוסי
בתרווייהו לא הלכה מבבלי דפליגי בהפסקה
דתניא מפסיקין לשבתות דברי רבי יהודה
רבי יוסי אומר אין מפסיקין ומעשה ברשב"ג
[ורבי יהודה] ורבי יוסי שהיו מסובין בעכו
וקדש עליהם היום א"ל רשב"ג לרבי יוסי
ברבי רצונך נפסיק וניחוש לדברי יהודה
חברנו אמר לו בכל יום ויום אתה מחבב
דבריי לפני רבי יהודה ועכשיו אתה מחבב
דברי רבי יהודה בפני הגם לכבוש את
המלכה עמי בבית א"ל א"ב לא נפסיק שמא
יראו התלמידים ויקבעו הלכה לדורות אמרו
לא זו משם עד שקבעו הלכה כר' יוסי:
אמר רב יהודה אמר שמואל אין הלכה לא כר'
יהודה ולא כר' יוסי אלא פורס מפה ומקדש
איני והא אמר רב תחליפא בר אבדימי
אמר שמואל כשם שמפסיקין לקידוש
כך

דילמא משבשתא היא. דה"ל למיתני מנ'
שעות ומחלה ולמעלה א"ר מן המנחה
ולמעלה כדמניא כהיא קמייחא: **אמר**
מרימר. לאו משבשתא היא: **אלא**
קשיא. הך זרייתא בתרייתא דקמניא
מנ' ולמעלה אלמא סמוך למנחה נמי
קאסר רבי יהודה בערב שבתות
ויו"ט וליכא לאוקומי שהתא מתניתין
כרבי יהודה דמאי שנא ערבי פסחים
דנקט צהו סמוך למנחה טפי משבתות
ויו"ט: **אלא מחוורתא כרז הונא.** דלרבי
יוסי אינטרין ומן המנחה דקמני הך
זרייתא סמוך למנחה קאמר: **מכלל**
דפליגי רבי יוסי בתרווייהו. אפי' בערב
הפסקה והכי מוקי למתני' כר' יוסי:
מכלל דפליגי להפסקה. הא דא"ר

והיינו שמצרך זכרת המזון כדמניא
לקמן (סג.) ראשון אומר עליו זכרת
המזון והיו רגילין ללסקל השולחן לפני
זכרת המזון דלאמר צפרק וכ"ע
מזכרין] (בבבלי 97 מנ.) סילק אסור
מלאכול ולכן קאמר בסמוך דבעי לר'
יהודה עקירת שולחן ולספריס דגרסי
לקמן ראשון אומר עליו קידוש היום
ושני זכרת המזון היו עוקרין את
השולחן לפני קידוש כדי להפסיק אלא
שהקידוש עושה קודם לפי שאסור
לשפות כוס של זכרת המזון בלא
קידוש דע"כ עקירת שולחן אינו זין
קידוש וזכרת המזון מדקאמר פורס
מפה ומקדש ופריסת המפה היא

זמקום עקירת שולחן לרבי יהודה: **ר"ב** יוסי אומר אין מפסיקין.
וגומר כל הסעודה ומצרך זכרת המזון ואח"כ מקדש כדמוכח בזרייתא
דלקמן (97 קג.) משמע דאין צריך לעשות סעודה ל' שש שנת' דאי צריך
מה לו להמתין יפסיק מיד וא"ת ואין יעשו קידוש בלא סעודה הלא
אין קידוש אלא בזמקום סעודה וי"ל דחשיב קידוש בזמקום סעודה כיון
שמד אחר הסעודה עושה קידוש ואותה סעודה עולה לו לסעודת
שנת כדמוכח בתוספתא דקמניא דתניא דרבי יוסי ומזכיר של שנת
בזכרת המזון ומיהו קשה לר' יוסי איך יעשו ד' כוסות כיון של קידוש
אלא אחר זכרת המזון ולא יעשו סעודה אחרת וי"ל דיעשו ד' כוסות
שלא כסדר הרגילין לעשות כוס זכרת המזון מתלה ואחריו כוס של
קידוש וירקות ואחריו כוס שלישי למה נשתנה ואחריו מרור ועל כוס
רביעי הלל: **אין מפסיקין.** זהתחילו זהיתר איירי דזהתחילו
באיסור מודה ר' יוסי דמפסיקין ולרבי יהודה נמי דמפסיקין היינו
כשכבר קידש היום כדמוכח בעובדא דמיימי דקמניא וקידש עליה היום
אבל הגיע שעת מנחה אין מפסיקין והלכה כרבי יוסי ובערבי שבתות
ויו"ט אפי' להתחיל שרי כר' יוסי דרבי יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי
כדמוכח בעירובין (97 מו.) ובערבי פסחים אסור להתחיל ואם התחיל
אפי' זהיתר מפסיקין בזכרת המזון דזהא פסקין כר' יהודה ומורי
רבינו יחיאל אומר מדפסיק כר' יוסי בהפסקה כהוא עובדא מכלל
דלכתחלה לא קי"ל כוותיה ועוד כתב בה"ג דבע"ש אין להתחיל לאכול
מן המנחה ולמעלה דאפי' ר' יוסי לא קאמר אלא דלא יפסיק אבל
לאתחילי לא וע"כ ה"פ דלא קי"ל כרבי יוסי אלא להפסקה אבל לא
להתחיל: **שח"רין מסובין והתחילו בהיתר שהרי רבי יהודה היה**
שם. ה"ג בתוספתא אמר לו א"כ לא נפסיק וה"פ א"כ כיון שמחית ה"ל
נפסיק שמה יראו התלמידים: **אלא פורס מפה ומקדש.** פי' רשב"ג
דאית ליה לשמואל דהלכה כר' יוסי אלא שבא להחמיר על דבריו שלא
לגמור סעודה קודם קידוש דאי לא תימא הכי שמואל דלאמר כמאן
דזרייתא דקמני פורס מפה ומקדש לא מיירי בהפסקת אכילה אלא
בזכרת המזון לאכול ובחטא דחק דשמואל סבך כחכמים דהיי איתא
בירושלמי רב יהודה זשם שמואל זו דברי ר' יהודה ור' יוסי אבל
חכמים אומרים פורס מפה ומקדש וצריך לדקדק כמאן הלכה דאע"ג
דלאמר ר' יוחנן לעיל הלכה כר' יוסי וצמי שהוליוהו (ד' סג.) משמע
דהלכה כר' יוחנן לגבי שמואל איכא חד לישנא דלא א"ר יוחנן ורב נמי

כך
סבך לקמן (ד' קה.) כשמואל וקאמר שנת קבעה נפשה ואע"ג דבשל סופרים הלך אחר המיקל היינו דוקא בשוין כדאמר בפ"ק דמסכת ע"ג (ד' ו.):

כך
סבך לקמן (ד' קה.) כשמואל וקאמר שנת קבעה נפשה ואע"ג דבשל סופרים הלך אחר המיקל היינו דוקא בשוין כדאמר בפ"ק דמסכת ע"ג (ד' ו.):

כך
סבך לקמן (ד' קה.) כשמואל וקאמר שנת קבעה נפשה ואע"ג דבשל סופרים הלך אחר המיקל היינו דוקא בשוין כדאמר בפ"ק דמסכת ע"ג (ד' ו.):

כך
סבך לקמן (ד' קה.) כשמואל וקאמר שנת קבעה נפשה ואע"ג דבשל סופרים הלך אחר המיקל היינו דוקא בשוין כדאמר בפ"ק דמסכת ע"ג (ד' ו.):

כך
סבך לקמן (ד' קה.) כשמואל וקאמר שנת קבעה נפשה ואע"ג דבשל סופרים הלך אחר המיקל היינו דוקא בשוין כדאמר בפ"ק דמסכת ע"ג (ד' ו.):